

Kauniaisten varhaiskasvatuksen arviointiohjelma

Varhaiskasvatuksen arvioinnin tarkoituksena on turvata varhaiskasvatuslain tarkoituksen toteuttamista ja tukea varhaiskasvatuksen kehittämistä ja edistää lapsen kehityksen, oppimisen ja hyvinvoinnin edellytyksiä. Varhaiskasvatuksen järjestäjän ja tuottajan tulee arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuoliseen toiminnan arviointiin. Arvioinnin keskeiset tulokset tulee julkistaa. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018 24§)

Arviointi on laadullista, systemaattista ja sitä tehdään 2 kertaa vuodessa: 1.12 mennessä (jolloin toimintaan voi vielä tehdä korjausliikkeitä) ja 1.5 mennessä. Arvioinnin tavoitteena on toiminnan jatkuva kehittäminen itsereflektion kautta.

Arviointiohjelmasta tehdään tämän lomakkeen lisäksi vuosittainen arviointikello. Sähköisen arviointilomakkeen käyttöönottoa selvitetään.

Varhaiskasvatuksen johto asettaa vuosittain seitsemän arvioitavaa indikaattoria.

Päiväkodin johtaja valitsee lisäksi jokaiselle ryhmälle yhden arvioitavan indikaattorin.

Ryhmä valitsee lisäksi omavalintaisen yhden arvioitavan indikaattorin.

Päiväkodin johtajat tuovat varhaiskasvatuksen johtoryhmään koosteen johtamansa yksikön arvioinnin tuloksista. Keskeiset arvioinnin tulokset julkistetaan viemällä tiedoksiantona opetus- ja varhaiskasvatusvaliokunnille.

*) = tätä indikaattoria (3, 19 ja 23) käytetään toistuvasti jokaisena vuonna.

2019	INDIKAAT-TORIN NUMERO	INDIKAATTORI (valitaan ja kopioidaan suoraan liitteestä)	KRITEERI ELI ARVIOINTIPERUSTE	ARVIOINTITAPA / TUKIKYSYMYKSIÄ TAI MUU ARVIOINTITYÖKALU	RYHMÄN TIIMI-PALAUVERISSA TÄYTTÄMÄ NUMEERINEN ARVIOINTI 1 – 4 (1 = ei toteudu lainkaan, 4 = toteutuu täysin)	RYHMÄN TIIMI-PALAUVERISSA TÄYTTÄMÄN NUMEERISEN ARVIOINNIN SANALLINEN PERUSTELU
Henkilöstön ja lapsen välinen vuoro-vaikutus	3*	Henkilöstö toimii sensitiivisesti ja havaitsee lasten aloitteet sekä vastaa niihin lasten osallisuutta ja toimijuutta tukevalla tavalla.	Jokainen ryhmän aikuinen vastaa lapsen aloitteisiin kaikissa arjen tilanteissa aktiivisen kuuntelun ja laadukkaan vuoro-vaikutuksen kautta. Jokaisen lapsen ääni kuuluu ryhmässä joka päivä	Vastaanko lapsen aloitteisiin eri arjen tilanteissa? Kuuluuko jokaisen lapsen ääni päivittäin ryhmässä? Aktiivinen kuuntelu? Vuoro-vaikutuksen laatu?		
Pedagoginen suunnittelu, dokumentointi, arviointi ja kehittäminen	7	Henkilöstö havainnoi ja dokumentoi lasten arkea varhaiskasvatuksessa säännöllisesti ja systemaattisesti ja ymmärtääkseen lapsen kokemusmaailmaa. Yhdessä lasten kanssa monipuolisin menetelmin tuotettua tietoa hyödynnetään toiminnan suunnittelussa,	Pedagoginen dokumentointi on systemaattista ja lasta osallistavaa. Pedagogisen dokumentoinnin kautta saatavaa tietoa hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.	Miten olen suunnitellut pedagogista dokumentointia ryhmässäni? Miten olen toteuttanut pedagogista dokumentointia ryhmässäni? Mitä olen dokumentoinnin kautta ymmärtänyt/oppinut lapsen kokemusmaailmasta? Miten hyödynnän saatua tietoa toiminnan		

		toteuttamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä.		suunnittelussa ja toteutuksessa? Miten hyödynnän saatua tietoa toiminnan kehittämisessä?		
Pedagoginen toiminta ja oppimis-ympäristöt	11	Ruokailutilanteet, lepo hetket, siirtymät, pukemistilanteet ja muut perustoiminnot toteutetaan pedagogisesti tavoitteellisena.	Ruokailutilanteet, lepo hetket, siirtymät, pukemistilanteet ja muut perustoiminnot on suunniteltu ja ne toteutetaan pedagogisesti tavoitteellisena. Koko tiimi tuntee näidenkin toimintojen pedagogiset tavoitteet.	Onko indikaattorissa mainitut tilanteet suunniteltu pedagogisesti? Miten toteutuu pedagogisen suunnitelman mukaan? kts myös indikaattori 16		
Pedagoginen toiminta ja oppimis-ympäristöt	14	Henkilöstö rakentaa päivittäiset siirtymätilanteet joustaviksi ja johdonmukaisiksi siten, että päivän kokonaisuus muodostuu lapsen hyvinvointia ja oppimista tukevaksi.	Siirtymätilanteet ovat hallittuja ja ne tukevat lapsen hyvinvointia ja oppimista.	Onko ryhmässä lapsi joille ”siirtymätilanteet ovat haastavia”? Silloin tämä ei toteudu. Onko siirtymätilanteet suunniteltu pedagogisesti? Miten toteutuu pedagogisen suunnitelman mukaan? kts myös indikaattori 16		
Johtaminen pedagogisen toiminnan tasolla	16	Varhaiskasvatuksen opettajan vastuulla on lapsiryhmän toiminnan suunnittelu, toiminnan	Opettaja vastaa pedagogisesta suunnittelusta. Koko tiimi tuntee toimintojen pedagogiset tavoitteet.	Opettajan suunnitelman jalkautuminen ryhmään (muu tiimi) Tiimipalavereista muistiot, sis. läsnäolijat jne		

		tavoitteiden toteutuminen sekä toiminnan arviointi ja kehittäminen. Koko henkilöstö yhdessä suunnittelee, toteuttaa, arvioi ja kehittää pedagogista toimintaa	Suunnitelmista keskustellaan säännöllisesti.			
Vertais- vuoro- vaikutus ja ryhmän ilmapiiri	19 *	Henkilöstö rakentaa ja ohjaa ryhmän toimintakulttuuria systemaattisesti siten, että se edistää, pitää yllä ja kehittää yhteenkuuluvuutta. Henkilöstö huolehtii siitä, että jokainen lapsi saa kokea olevansa ryhmän jäsen ja tuntee kuuluvansa ryhmään. Henkilöstö tukee lasten monipuolisten kaverisuhteiden muodostumista ja ylläpitämistä.	Jokainen lapsi tuntee olevansa tärkeä osa ryhmää. Jokaisella lapsella on kavereita.	Tiimisopimuksen säännöllinen arviointi ja tarkistaminen Jääkö joku lapsi leikin ulkopuolelle toistuvasti? Yksittäisen lapsen näkeminen esim. kättely tullessa ja lähtiessä		

Henkilöstön keskinäinen vuoro-vaikutus	23 *	Varhaiskasvatuksen henkilöstö tunnistaa eri ammattiryhmien ammatilliset velvollisuudet, osaamisen ja vastuut osana varhaiskasvatustyön kokonaisuutta. Henkilöstö hyödyntää erilaista osaamista varhaiskasvatustyössä ja sen kehittämisessä.	Tiimin eri jäsenillä on selkeästi määritellyt työtehtävät ja toteuttaa niitä hyvässä yhteistyössä.	Tiimisopimuksen tekeminen ja toteutuminen Tehtäväkuvaukset laadittu ja noudatetaan		
Henkilöstön ja huoltajien välinen vuoro-vaikutus	25	Kasvatusyhteistyön lähtökohtana on lapsen ja hänen huoltajiensa arvostaminen sekä avoin, tasavertainen ja luottamuksellinen suhde. Vuorovaikutuksessa näkyy kunnioitus huoltajien tuntemukseen lapsestaan sekä henkilöstön ammatillinen tieto ja osaaminen	Huoltajat tuovat lapsensa turvallisin mielin varhaiskasvatukseen. Vuorovaikutus on kunnioittavaa ja sujuvaa henkilöstön ja vanhempien välillä.	Arvioidaan yhteistyön sujumista. Miten olet omalta osaltasi luonut luottamusta ja avointa ilmapiiriä? Miten olet hyödyntänyt haasteellisia tilanteita seuraavissa kohtaamisissa? Puheeksi ottaminen (keinot, rakentavat työtavat) Dialogisuus		

Yksikön esimiehen valitsema indikaattori (1 – 26)						
Ryhmän itse valitsema indikaattori (1 – 26)						
ARVIOINNIN YHTEENVETO (RYHMÄ TÄYTTÄÄ)						
TOIMENPITEET JATKOSSA ARVIOINNIN POHJALTA (RYHMÄ TÄYTTÄÄ)						

2020	INDIKAATORIN NUMERO	INDIKAATTORI (valitaan ja kopioidaan suoraan liitteestä)	KRITTEERI ELI ARVIOINTIPERUSTE	ARVIOINTITAPA / TUKIKYSYMYKSIÄ TAI MUU ARVIOINTITYÖKALU	RYHMÄN TIIMIPALAUVERISSA TÄYTTÄMÄ ARVIOINTI
Henkilöstön ja lapsen välinen vuorovaikutus	3*	Henkilöstö toimii sensitiivisesti ja havaitsee lasten aloitteet sekä vastaa niihin lasten osallisuutta ja toimijuutta tukevalla tavalla.	Jokainen ryhmän aikuinen vastaa lapsen aloitteisiin kaikissa arjen tilanteissa aktiivisen kuuntelun ja laadukkaan vuorovaikutuksen kautta. Jokaisen lapsen ääni kuuluu ryhmässä joka päivä	Vastaanko lapsen aloitteisiin eri arjen tilanteissa? Kuuluuko jokaisen lapsen ääni päivittäin ryhmässä? Aktiivinen kuuntelu? Vuorovaikutuksen laatu?	
Pedagoginen suunnittelu, dokumentointi, arviointi ja kehittäminen					
Pedagoginen toiminta ja oppimisympäristöt					
Johtaminen pedagogisen toiminnan tasolla					
Vertaisvuorovaikutus ja ryhmän ilmapiiri	19*	Henkilöstö rakentaa ja ohjaa ryhmän toimintakulttuuria systemaattisesti siten, että se edistää, pitää yllä ja kehittää yhteenkuuluvuutta. Henkilöstö huolehtii siitä, että jokainen lapsi	Jokainen lapsi tuntee olevansa tärkeä osa ryhmää. Jokaisella lapsella on kavereita.	Tiimisopimuksen säännöllinen arviointi ja tarkistaminen Jääkö joku lapsi leikin ulkopuolelle toistuvasti? Yksittäisen lapsen näkeminen esim. kättely tullessa ja lähtiessä	

		saa kokea olevansa ryhmän jäsen ja tuntee kuuluvansa ryhmään. Henkilöstö tukee lasten monipuolisten kaverisuhteiden muodostumista ja ylläpitämistä.			
Henkilöstön keskinäinen vuoro-vaikutus	23*	Varhaiskasvatuksen henkilöstö tunnistaa eri ammattiryhmien ammatilliset velvollisuudet, osaamisen ja vastuut osana varhaiskasvatustyön kokonaisuutta. Henkilöstö hyödyntää erilaista osaamista varhaiskasvatustyössä ja sen kehittämisessä.	Tiimin eri jäsenillä on selkeästi määritellyt työtehtävät ja toteuttaa niitä hyvässä yhteistyössä.	Tiimisopimuksen tekeminen ja toteutuminen Tehtäväkuvaukset laadittu ja noudatetaan	
Henkilöstön ja huoltajien välinen vuoro-vaikutus					
Yksikön esimiehen valitsema indikaattori (1 – 26)					
Ryhmän itse valitsema indikaattori (1 – 26)					

2021	INDIKAATORIN NUMERO	INDIKAATTORI (valitaan ja kopioidaan suoraan liitteestä)	KRITTEERI ELI ARVIOINTIPERUSTE	ARVIOINTITAPA / TUKIKYSYMYKSIÄ TAI MUU ARVIOINTITYÖKALU	RYHMÄN TIIMI-PALAUVERISSA TÄYTTÄMÄ ARVIOINTI
Henkilöstön ja lapsen välinen vuorovaikutus	3*	Henkilöstö toimii sensitiivisesti ja havaitsee lasten aloitteet sekä vastaa niihin lasten osallisuutta ja toimijuutta tukevalla tavalla.	Jokainen ryhmän aikuinen vastaa lapsen aloitteisiin kaikissa arjen tilanteissa aktiivisen kuuntelun ja laadukkaan vuorovaikutuksen kautta. Jokaisen lapsen ääni kuuluu ryhmässä joka päivä	Vastaanko lapsen aloitteisiin eri arjen tilanteissa? Kuuluuko jokaisen lapsen ääni päivittäin ryhmässä? Aktiivinen kuuntelu? Vuorovaikutuksen laatu?	
Pedagoginen suunnittelu, dokumentointi, arviointi ja kehittäminen					
Pedagoginen toiminta ja oppimisympäristöt					
Johtaminen pedagogisen toiminnan tasolla					
Vertaisvuorovaikutus ja ryhmän ilmapiiri	19*	Henkilöstö rakentaa ja ohjaa ryhmän toimintakulttuuria systemaattisesti siten, että se edistää, pitää yllä ja kehittää yhteenkuuluvuutta. Henkilöstö huolehtii siitä, että jokainen lapsi	Jokainen lapsi tuntee olevansa tärkeä osa ryhmää. Jokaisella lapsella on kavereita.	Tiimisopimuksen säännöllinen arviointi ja tarkistaminen Jääkö joku lapsi leikin ulkopuolelle toistuvasti? Yksittäisen lapsen näkeminen esim. kättely tullessa ja lähtiessä	

		saa kokea olevansa ryhmän jäsen ja tuntee kuuluvansa ryhmään. Henkilöstö tukee lasten monipuolisten kaverisuhteiden muodostumista ja ylläpitämistä.			
Henkilöstön keskinäinen vuoro-vaikutus	23*	Varhaiskasvatuksen henkilöstö tunnistaa eri ammattiryhmien ammatilliset velvollisuudet, osaamisen ja vastuut osana varhaiskasvatustyön kokonaisuutta. Henkilöstö hyödyntää erilaista osaamista varhaiskasvatustyössä ja sen kehittämisessä.	Tiimin eri jäsenillä on selkeästi määritellyt työtehtävät ja toteuttaa niitä hyvässä yhteistyössä.	Tiimisopimuksen tekeminen ja toteutuminen Tehtäväkuvaukset laadittu ja noudatetaan	
Henkilöstön ja huoltajien välinen vuoro-vaikutus					
Yksikön esimiehen valitsema indikaattori (1 – 26)					
Ryhmän itse valitsema indikaattori (1 – 26)					

liite

4.2 Varhaiskasvatuksen laadun prosessitekijät ja niitä kuvaavat indikaattorit (KIRJASTA)

Henkilöstön ja lapsen välinen vuorovaikutus

1. Vuorovaikutus on myönteistä, välittävää, kannustavaa ja hellää. Henkilöstö sitoutuu lapseen ja lapsiryhmään.
2. Henkilöstö on vastavuoroisessa vuorovaikutuksessa lasten kanssa tavalla, joka vastaa lasten kehitystä, kiinnostuksen kohteita sekä oppimisen valmiuksia.
3. Henkilöstö toimii sensitiivisesti ja havaitsee lasten aloitteet sekä vastaa niihin lasten osallisuutta ja toimijuutta tukevalla tavalla.
4. Henkilöstö käyttää kieltä mahdollisimman rikkaalla ja monipuolisella tavalla lasten ikä- ja kehitystaso huomioiden. Henkilöstö mukauttaa kielenkäyttönsä lapsen kokemusmaailmaan, sanoittaa toimintaa kielellisesti ja innostaa lapsia osallistumaan päivittäiseen kielelliseen vuorovaikutukseen omien edellytystensä ja taitojensa mukaisesti.
5. Henkilöstö huomioi ryhmän kaikki lapset ja ymmärtää lasten erilaisia ilmaisun tapoja.

Pedagoginen suunnittelu, dokumentointi, arviointi ja kehittäminen

6. Henkilöstö vastaa opetussuunnitelman mukaisen toiminnan suunnittelusta, dokumentoinnista, arvioinnista ja kehittämisestä lapsen oppimista ja kehitystä tukevalla tavalla.
7. Henkilöstö havainnoi ja dokumentoi lasten arkea varhaiskasvatuksessa säännöllisesti ja systemaattisesti ymmärtääkseen lapsen kokemusmaailmaa. Yhdessä lasten kanssa monipuolisin menetelmin tuotettua tietoa hyödynnetään toiminnan suunnittelussa, toteuttamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä.

Pedagoginen toiminta ja oppimisympäristöt

8. Varhaiskasvatuksen toiminta on lapsille merkityksellistä, oppimaan haastavaa sekä innostavaa.
9. Henkilöstö ja lapset toteuttavat yhdessä leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa, joka tarjoaa lapsille myönteisiä oppimiskokemuksia. Toiminta edistää oppimisen alueiden sekä laaja-alaisen osaamisen mukaisten tavoitteiden toteutumista.
10. Lapsen yksilöllisyys huomioidaan niin, että jokainen lapsi oppii tunnistamaan ja löytämään omat vahvuutensa ja kiinnostuksen kohteensa.
11. Ruokailutilanteet, lepohetket, siirtymät, pukemistilanteet ja muut perustoiminnot toteutetaan pedagogisesti tavoitteellisenä.
12. Lapsen yksilöllinen tuen tarve tunnistetaan. Henkilöstö arvioi tuen tarvetta yhdessä huoltajien kanssa ja lapselle järjestään tarvittaessa tarkoituksenmukaista tukea monialaisessa yhteistyössä.
13. Henkilöstön ja lasten yhdessä suunnittelema ja rakentama pedagoginen oppimisympäristö kannustaa lapsia leikkimään, liikkumaan, tutkimaan, luomaan ja ilmaisemaan. Oppimisympäristöä arvioidaan ja muokataan säännöllisesti lasten tarpeiden ja mielenkiinnonkohteiden mukaisesti siten, että se haastaa ja innostaa lapsia oppimaan.
14. Henkilöstö rakentaa päivittäiset siirtymätilanteet joustaviksi ja johdonmukaisiksi siten, että päivän kokonaisuus muodostuu lapsen hyvinvointia ja oppimista tukevaksi.

Johtaminen pedagogisen toiminnan tasolla

15. Varhaiskasvatusyksikön johtaja vastaa yksiköidensä pedagogiikan tavoitteellisesta ja suunnitelmallisesta johtamisesta, arvioinnista ja kehittämisestä sekä henkilöstön työssä oppimisen mahdollistamisesta. Pedagogiikan johtaminen toteutuu varhaiskasvatuksen opettajien tuella ja koko henkilöstöä osallistaen.

16. Varhaiskasvatuksen opettajan vastuulla on lapsiryhmän toiminnan suunnittelu, toiminnan tavoitteiden toteutuminen sekä toiminnan arviointi ja kehittäminen. Koko henkilöstö yhdessä suunnittelee, toteuttaa, arvioi ja kehittää pedagogista toimintaa.

Vertaisvuorovaikutus ja ryhmän ilmapiiri

17. Henkilöstö rakentaa myönteisen oppimisympäristön lapsille. Ryhmän ilmapiiri on turvallinen, lämmin, oppimaan innostava ja välittävä.

18. Henkilöstö ja lapset yhdessä muodostavat oppijoiden yhteisön, jossa kaikkien lasten mielekäs osallistumisen toimintaan toteutuu. Henkilöstö tukee lasten ryhmätoimintaa ohjaten ja esimerkkiä antaen.

19. Henkilöstö rakentaa ja ohjaa ryhmän toimintakulttuuria systemaattisesti siten, että se edistää, pitää yllä ja kehittää yhteenkuuluvuutta. Henkilöstö huolehtii siitä, että jokainen lapsi saa kokea olevansa ryhmän jäsen ja tuntee kuuluvansa ryhmään. Henkilöstö tukee lasten monipuolisten kaverisuhteiden muodostumista ja ylläpitämistä.

20. Henkilöstö varmistaa, että jokaisella lapsella on hyvä olla varhaiskasvatuksessa. Lapset kokevat tulevaisuutensa kuulluksi sekä arvostetuiksi sellaisina kuin ovat.

21. Henkilöstö rakentaa ja ylläpitää ryhmässä ilmapiiriä, joka perustuu lasten yksilöllisten erojen sekä erilaisten kulttuurien, uskontojen ja katsomusten arvostamiselle. Henkilöstö tukee lasten monikielisyyttä ryhmässä.

Henkilöstön keskinäinen vuorovaikutus ja monialainen yhteistyö

22. Henkilöstö rakentaa luottamukseen, arvostukseen ja kunnioitukseen perustuvaa ammatillista vuorovaikutusta osana varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria.

23. Varhaiskasvatuksen henkilöstö tunnistaa eri ammattiryhmien ammatilliset velvollisuudet, osaamisen ja vastuut osana varhaiskasvatustyön kokonaisuutta. Henkilöstö hyödyntää erilaista osaamista varhaiskasvatustyössä ja sen kehittämisessä.

24. Henkilöstö tunnistaa omat ja yhteistyötahojen ammatilliset vastuut ja osaamisen sekä hyödyntää niitä monialaisessa yhteistyössä.

Henkilöstön ja huoltajien välinen vuorovaikutus

25. Kasvatusyhteistyön lähtökohtana on lapsen ja hänen huoltajiensa arvostaminen sekä avoin, tasavertainen ja luottamuksellinen suhde. Vuorovaikutuksessa näkyy kunnioitus huoltajien tuntemukseen lapsestaan sekä henkilöstön ammatillinen tieto ja osaaminen.

26. Huoltajien osallisuus varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toimintaan ja arviointiin mahdollistetaan. Erilaisia kasvatusyhteistyön muotoja ja toimintatapoja suunnitellaan yhdessä huoltajien kanssa.